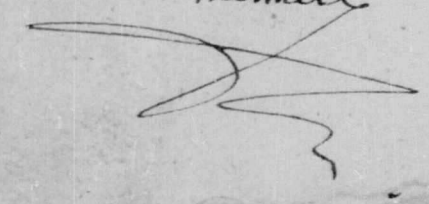

HERMANNI JOSEF TOLDALÉRIA.

BEVEKEN TARKAS HISSORAIHOZ.

Jernsálemet meg-járván: mert igen Sápista em-
 ber vala: Pétstbenis meg-fordult vala, s. idovel ugan
 a' Német Császári birodalmában telepedék-meg; ez egykor
 be-jöve Erdélybe, s. a' Fejedelemtől udvarolván: Mikor
 már a' Fejedelmet a' fulladóra, igen háborgatná, s. a'
hydropsnak is, volnának jelei a' lábain: Commendala egy
 Morvai Doctor, ki a' Német Császárnak; Ordinarius,
Medicina vala, jelentvén mindha öté- is, hasonlo nyu-
 valjából vette volna ki; Mellyen kapván a' Fejedelem, ké-
 réfire igen, el-bossátá. Körmény mindjárt a' Romai Császári;
 holott felm: kell vala annak jó tanácsot adni is, mind
 azelőtt birodalmát passzítottá vala; De kapott a' Heg-
 gény Fejedelem, mind a' Várban halo mindenké. Elér-
 tésven azért tőle hamar a' Medicus, mindjárt Persona
deála, hog vitene magát savanyu vízre, s. a' arófal
 eljen. Melly ellen Publica Obstatiorat, Pro,
statiorat, s. hoszú ideig ki-bossátott irá-beli Dicens,
 hogy az a' Medicus, rivaltréppen egy Schultetus,
 Német Doctor, Evangelicus, más Lebesius, Asido Do,
 ktor; De ugan tőle Pravaliás emeznek tanácsa;
 azt álitván, hog ha a' többinek itelekez Berint,
 a' savanyu víz itala miatt el-jöve, a' Hydrops; De azom
 víznek erejével eljöben a' fulladást meg-gogitván, azu-
 tán körmény dolognak tartá a' víz-közelget Profolni. Vi-
 teté azért magát a' Hegény Fejedelem a' Gáldobosi Vízre,
 s. arzal éle három, vag neg hétfő, melly nem
 hog használt volna, De réa hora a' Hydropsot;
 s. arzal el-méne a' Doctor, arután Continua,
 lán a' Curat a' maga Doctori, de hiába. Latván
 azért, halála előtt fél Stendovel is, hog a'
 gogulhatatlan nyavalyában meg-hal; eleget gon-
 dolkodék, hog az Országat, s. az Ullériást

memile

HERMANN JOSEF JOSEPHINA.

memel jobb állapotban haghana; de forarban mar elvetette vala azutjat; kivaltsejpen mivel Catha, rimat mar a Fejedelemségben Succesorának valóstotta vala, e' a' Portával is confirmálta vala; mellyet mar maga is vetkesnek efmert, s. mondott vala; de mar reo vala. Varadra convocáltatván a' Magyar Ország; a' Urosi Urasat: Dávidi Györgöt, Grinyi Ferdinánd, Gabort, Györgöt, Kun Eszter, Szepesvári Sigmundot, Sónai Sigmundot, Milith Pétert, e' Györgöt, Boronmista Janost, Nyári Istvánt, e' több Urasat, s. Fő Rendet; jonat consultálódi vellei, de holta után mind nyaka Parada. Testamentumát is tett halála előtt többel fel stendónit, legátván Császári, királyi s. rimet rimet cheltóságihoz illendő jonat: Német Császárnak, Itiziai királynak hatalma, Fő lo, vukat, Gardagterüt Mosdonat, Rupánat.

Urosnak, Fő Rendesnek köntöret de.
 Fzerdumoral; Török Császárnak, Gardag erült a' Fejervári collegiumhoz, az Enyedi jostagat; e' pitépe son Deres forintokat; Annuatim Debretzenből nehány 1000. forintot, eg' igem Gardag Me, Dallyt, Circiter 9000. Talleit; Tokai hegenda hit hollókat, s. többet is. Az Ország Páma bi, zonyor fránu erer forintot depositumul, mellyet col, loialnak zamos Ujváiban. A' Fejedelem Attony Pá mára Aramyt 50,000; Talleit 50,000; jo file erült öt pénzre, Garat 50,000. forintot, a' rim jaro Ara, nyrian (: melly vala circiter husz ererig valo:) e' egib rim jaro Talleit s. költö pénzre kivül. Annak: felette Pámtalan, e' Gardag erült Marhán, lova valo Störök, Ferfi, s. Attony; Gardag öltözetek, kövek Marhán. többet fránu erer Talleit erőit; mellyet Fogaraban setette le Kemény Boldis, reze ala, ez a' Fejedelemség Kemény János Attya. Varadon lévén belégen, az ott lévő Nagyferevöl Köviert, s. a' Magyar Ország Conventiculment, Sösseröli; hoz, tan vala eg ott lako Stohiert, ki Doctus is, volt: erig

HERMANN JOSEF JOSEPHINA
 az is curula; a' labar
 nedveny; azom jivai
 jivai; Török Ország
 hozának bile; süti; ch
 belefirt, mig Varadon
 a' rendeli; hog Török
 reovin; nem Palla
 hanem levitete ma
 mad Nap ket vag
 revi; mondolo fejt
 tanarotnak vollacem
 varolván neli Nag
Rási Ferdinánd
 igen kedve, hivi,
 mellyet elibe ad
 art gondolván, hog
fejt alni, a' közön fejt
 mellyül többet sem
 e' vala; Ha Itten
Nitien öröngyára; bi
 gondolván az ott a'
 delem, terdet hajt
 van az Urosi bi
tyudomány jultni
liber kapala Magyar
rályat fröva nem
vifelo, kegelmek, le
radhatatlan, ha
Störök frim tehibe
joson életu, kege
nem sette de
ritu, ghári ke
clépat épitte,
Verlatiojában, s.
naz Attya, m
ragumi tuvo, o
Arto, nem ke
meg enge Stohiert

erig
 X

BETHLEN JÁNOS HISTÓRIÁJA
 az-iz curála, a labam sekeret nyitván, hog a' rosz
 nedvenig' azom szivarogna ki, de tsaz hijeb. Itt estebe
 jutván, Török Országban mitsoda belekeret ett, Gyuláról
 hozának bile, süto, a' Honyorad, s. azon futének Namata
 belekeret, mig Waradon vala. Orman be indulván, ug'lon
 a' rendeli, hog Török tsaz Engedig memel; de el neke,
 redvin, nem Balla meg Engeden a' Doctoror Tanácsból,
 hanem leviteli magát Fejervára el-alélva, ett mig
 más nap két vag három halán korpa kibreit, s. eg
 levé, mondolo fejet; de midön már az Inaför el
 tanarodtan volla emi, már tsaz alig szolhatván, s. id.
 varolván neki Nag Dal, a' Fő Galog Kapitány, elats,
 Rási Ferentz Udvari Vitéz Kapitány, és Kesmeny János,
 igen kedve, hívei, rére tentat, semiat, papirókat;
 mellyeket eleibe adván, ira két rendet írt, azod
 art gondolván, hog meg valamellyre valamit arad
 tsalni, a' közzönfje, Testamentomon kivül; de az ira, s.
 mellynél többet sem nem szolt, sem nem irt arutini;
 e' vala: Ha Isten velünk, kitoda ellenünk. Senki
 mintsen bizonyára, bizonyára semki mintsen. Erem art
 gondolván az ott állor, hog alunni arat a' Feje
 delem, terdet hajtván, tsaz memel; azomban Geleiff
 van az Udvari Kap be-menvén, imádkoztati, s. eg
 tyurmony fültni idö alatt meg-hala e' nag Fejedelem,
 Kiber hajonla elhagor Irván királytól, s. Mattya, ki
 rállytol fogva nem hallotat: Ite, Vitéz, igen maga
 vifelo, kegelmes, liberális, jó Aconomus, Mmra'ban fa
 raktatallan, haszontalan Dolgozban idejit nem költö, kül
 sökeppen terintetiben oroklány, Conversatiojában nyajost,
 joron életü, kegelmet, s. Isteni Dolgalatot külfökepen
 nem tetteto, Debuzgo, fregenyelen, könyörgöron könyö
 rülö, Ughári Rendet kistelelben tarto, Aaplalo el
 elfiat Cipitto, Segito, fundalo, Tudos Emberek Con
 versatiojában, s. Disputatioiban gönyörö, Haszfiat,
 nar Attyor, mindet Rendet Promovealo. Meg-ha
 ragunni tudo, de art meg méssirö, hasagot nem
 tarto, nem kegelten, s. nem vé' promjuho, hamar
 meg-enge' Helodö, ki a' közzönfje, helyen magát
 Nag

ENKA.
 a forarban mar
 mivel Catha,
 max valobstotta
 ala; mellyet mar
 ala; de mar reo
 Orfagi adrosi
 Aret, Gabost,
 gmondot, Lonai
 Gornemisa
 t, s. Fö Rend.
 holta után
 tett halála előtt
 Vári, királyi
 jo rat: Nem
 alma, Fö lo,
 rat.
 ret & de.
 Gardag erült
 di joslagat; e'
 tim Debretzen
 em Gardag Me
 Tonai hegenai
 Nag Namata bi
 rumul, mellyet col
 em A' Hony, Pa
 o; jo file erült
 Khim jaro Ara,
 rig valo; e' egib
 Rivül. Amak:
 Markan, lora valo
 Gardag öltözeten,
 talle' eröndel; mellyet
 difa, rére ala, ez
 Varadon lévén
 Dviera, s. a'
 Sösseröli, hoz
 doctör is volt:
 etij

ACÉLMEZŐ JOSEF JORDASINSKI.

nag authoritással, benn pedig belő: bolgai közt nyd,
jár szelidseggel magát vifelo &c. a' br italt Feje fe,
jár nem benvedhette &c. Kemény Jánosnak rola
valo burgo exclamatioj ex: Oh vajha remélhető
vollna vala ma! Oh vajha nem üdületett, avag
örövé ik vollna!

Eg időben élénk az három Magyarok i. Betten
Gábor, 2. Darmány Péter, 3. Esterházi Miklós, a' fla,
latinus. Az említett Darmány Péter azt mondott vala
egris Kemény Jánosnak: Ártott ember vollna, ki
fiterit anna keszveritene hog a' Törölt el Paradizust,
Y. ellene rugodasztat, mig Iten a' Kereszténysegen ma,
képen könyörül; mert ti arodnak torokban laktak;
oda annak oláert ajátok meg a' mivel tartoztak, ide
tartoztok Itan jo correspondenti; mert itt ke
restény Fejedelemmel van dolgok Y. a' Romai Clá,
frával; Adományok nem rell; a' Törölt el töltse
ten Adományok vala; mert roha, Y. latod ede, Ötten
nénk elég seges hitelmek Y. terintelmek vagon, Moltan
a' mi regelmez Keresztény szállarmak elött, De Itan adrig
Dural ara' Német Nemzet elött, miglen Erdélyben Ma,
gar Fejedelm hallatik floréalni, azutan mindjárt
contentu, ba jutván, Gallérmek ala' örök a' Német,
ara' Par, ara' Parát, ara' ki legem ar, Ar ar Y,
terházi Miklós, igen er, modos, authoritativus
jo Magar vala; Y. arom livül, hog az Wangelica
Religió nak mindenik nag üldözöje vala, Nemzetje
ret, Y. annak szabad ságát szertö hasznos emberek
valának, Y. mind Betten Gábor, mind Dallótri
Györg idejében igen szomjuhorzák vala a' Magar
Nemzetnek szabad ságát, Y. a' Magar Nemből al,
laudo király ságot hog restituáltathatának a' régi
elohát Merei Magarok vigaz szertö volt
eröl

eröl

DEBRECENI J...
eröl elég tractátot i...
hette el a' meg-egere, m...
igen Martialis, ember va...
Itan volna más ki...
a' deresi hadatnak egben...
felét, Y. annak (Mole...
ha homjában bekeményben...
Fejedelm, fiej respect...
öt ezer aranyot...
az utáma való el ve...
son hadal tartási, Y...
hagott vala ara' fejed...
Million két pénztel...
Y. clendimulon rivül...
tialy, ember volt; ug...
hog ötlet vere, kint...
Refiterek; De nem...
tommal Executori...
horatvái, contempla...
sajban igen el-daga...
aralp fuggöl fapoga...
a'ville bajlodo...
fai ember vala, m...
Kolin am most a'
haragvái ar-fel...
Melly Ne...
fel bontár, Y. bel...
rina nem Itan meg...
fogdosta, fapoga...
haptos haptó, Y...
morlován, fót...
Hontelen gonof...
Etre...
Gáborhoz capiti...
Itan meg nem a'
ne lattatnak örül

DEBÉSEN FALVASKA HISTORIÁHÓZ.

erről elég tractátó is; de a' Religio miatt nem-e"
 hette el a' meg-egere, maga perfectioját; Betlem város
 igen Martiale, ember vala, le' el-mondja vala azt, hog
 azan vólna más ki procurálna a' háttér fizetést, s,
 a' derén hadarnak egben szerezit, egébb aránt a' had vi"
 felét, s. amann Molestiájit örömet fel venne, isfo"
 ha homyában bekenyben lanni nem-is kivánna. Erő
 Fejedelem, szép respectuával az előtte jurtai tizen=
 öt ezer arannyórat fiz ezerra le' páltotta vala, két
 az utánna való el veszténe. Szó hadarózi, fizetett
 szó hadar tartási, s. a' pompás Uvar tartás, közt-i,
 hagott vala era' Fejedelem, a' Tasharban többet eg
 Million lép pénznel, a' sokat örö jóhas gyéren
 s. clenodimodon kivül s. Amint azért életében Mar"
 tiáli, ember volt; ug Testamentomában, azt rendelkezévala,
 hog ötet vere, szimbe gáfolnan, temetés arzála,
 refitemik; de nem felekedie azt a' Testamen
tomnak Executori. Képosfjati, maga életében meg-
 hozatván, contemplálta jó ideig. Midőn a' Vízlov"
 sáiban igen el-dagadottak vólna faggai, s. azor közt
 azaló függő tapogatván szegénység titkos faggait,
 a' velle bajlodo Thorbely János nevü ki igen járni tré"
 fás ember vala, monda a' szegény Fejedelemler: Éa
Kolix cím most a' ki fokot szintalont adott. Megnem
 haraguván azt felelte. Ug vagon, s. meg érdemli.

Melly Nap meg-hala, maga hoga-jából tettít
 fel bontár, s. belső részit ki vévex. Mellyet Catha"
 rina nem csak meg nére végig istorá, nélkül, jót
 fogdosta, tapogatta a' fel melilt testnek szivét, fel
 hábitott háját, s. egébb faggait, de semmit nem jco"
 morlován, jót eg könyvet sem ejvén az el vesztémet
 Hontelen gonosz jivü el-Honyi-állat.

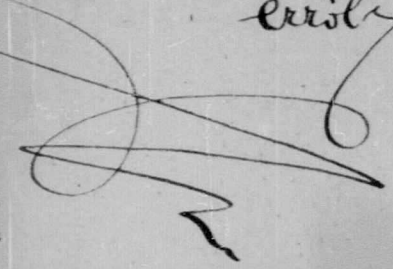
Etve az Nap, halál hirt mondani a' Romai
 Császárhoz expediáltatuk Kemény János; de ötet a' fás"
 más meg nem ajándékozá, Szarmay jelentvén comarát,
 ne lattatnék örülni a' Fejedelem halálát.

Catharina

TOVÁBBIKST.
 Szolgai közt nyd"
 bor italt Feje fe"
 Jánosnak kolla
 jha remélheti
 Fületett, avag

1. Betlem
 házi Mirkos a' pa"
 ter azt mondotta vala
 ember vólna, ki
 körtöl el Paradjatuk,
 a' keresztényjégen má"
 tudorban lantár;
 mivel tartottak, ide
 it; mert itt ke"
 s. i. a' Romai Csá"
 "Törölöröt töltse"
 i: látod ede, Ötséni"
 tetimük Vagon, Mostan
 előtt; De csak addig
 miglen Erdélyben Mo"
 arután minjárt
 alá jörir a' Német
 en az, ez az ÉB"
 s, Authortativus
 hog az Evangelica
 e vala, Nemzetje"
 s. háttér ember
 s, mind Szaktái
 e vala a' Magyar
 Magyar Nemből al"
 kathamán a' régi
 ere, s. szerinti volt

erről

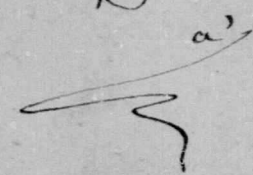

ASZKAI Fejedelemségről.

Bethlen János halála után lön irrefide factio.
 Az Austriai ház igen igérvén erőn protectioját a'
 Fejedelem ASZKAI, S. Oprenioját a' Bethlen ház,
 nar, immunitatján vala a' Imperial Császári pro-
motioját; de ezek fiatle mentém. Interim lön kele-
sen Ország güleje nagyszabattal, met a' Gubernat-
or Bethlen Aván a' Fejedelem ASZKAI ellen lön
publica quiescat az Ország előtt, és aravan mutogatni
conditionai violalását, és consequenter az Országnak
hominiuma alol vala fel szabadulását a' Fejedelem
ASZKAI degradálására, az ellenkez factio pro-
valéala, S. Asz alig, hog a' ret fel hadra nem
menet; vége az Ország a' presiden, Kemény Dol-
disar, Toldalaji elkially, S. Boros Tamas, által a'
dolgot szociála, noha nehézem. Stally itt eg szep dolgot:
E tájban, Aszkán elagar Országban lartot eg övidög eg
lomb háranál néhány Stendörig, ti nem lattatott
igan, de parai háltottan, és szok Stimtalon lortái lät,
tattaris; ez e lortan a' hártol el távován néhány la,
szok alatt, arutan megint meg jelenvin szok szállá,
szin, S. Rerdelvin hol járt, azt felelte, hog Ime
az udellyiek gülejeje mentem vala éim; ret, be mu,
lén, véghez nem vihettem, hog egmált le vágjár:
azt azert véghez nem vihetvén eg szapot ves,
keretvén utamban a' szányával.

Uzen után lön illyen factio, hog a' Kassai Vitke
Generális, mintha szar a' Kassai Katholici Fejedelem
halála után redélt, Ug háran lato gattására jone
fele, magával, S. a' többi utánna szivárogován on,
han jünénen be a' Fejedelem ASZKAI melle
ti arhosa memme szamos ujvára, S. ha ret
ellenkez szanáltatnának nyar szatnának le; a' Fe,
jedelem ASZKAI szedig szon szolna, hog ret szén,
szene szem, ne hog a' Gubernator szaran,
szolattára fel ilnened. De a' dolgot szeg szován

a'

d.
 ; mihelty
 l-vetemedér
 ragát a' Feje
 hoz. Kiholmi
 edelem u"
 d. Sz. Lo"
 ai Kiszally
 og a' Dolgot
 Szóthim.
 meg-is je
 elvén a'mi
 igen el bus
 cala, De azo
 igen Kite
 u; ug hog
 nati, igli vala,
 re; de azu
 garék Catha
 tettetvén, és
 totskán vi,
 A, eg ujj
 nem-is tudtak;
 által eltit
 Fejedelmén ga
 meté, re
 fel Kite a'
 lice conve
 szorajával, ele
 Bethlen házat
 in, Szász
 szok pénzét,
 Circumstai
 voltis meg-a
 10000. Ra
 szerehez ada
 ma

HERCULES JOSEF HERZOG.

a' Gubernator, parantola iffiabb Grotz Grotz,
len Avammar, e' Zollyoni Davidnar, s. a' Horne,
misa Janos hadat Dinipalar, s. a' Factio Inf,
flaminaltatir. Akutan Porontsolammar, hog az
Orszag hada Kolosva'hoz guelme; de az glatt a'
Gubernator, veje, e' fia altal, darokti Grogmar
a' Fejedelemsere voratiot ada, latvan hog se,
riclittal mind Familiatol e', a' velle ertorrel, ma,
ganar pedig a' Fejedelemseret nem remelheti
vala: s'ott kunn arent a' retiffu. Urak magor part,
jorva hajtar a' Hajosagot, s. Biharon kivul a'
tobb partiumbeli Vermezideti, de Erdellybeni, s'ot
partjai valann a' Gubernatornar; mert igen meg
muntar vala a' Harafiai a' Fejedelem a' Adony miatt
valo veszedejret. Conflualvan arent az Orszag azon
tabvi guelere, subordinaltan mafonat-i, de ki,
valtképpen Felte Vorintret, ki jo Nemet, s. a' Fe-
jedelem Adonmar-i, hitel, Embere levin, s. jo
szagot-i, igervin neri, Persvadaltatir, hog
butszere el sponti a' Fejedelemsertol; mert az
Orszag, kedve elleni, Galazatofon le termi exem
egbe guelere; s. jobb lenne Henderregbenelni,
levin elege. Mellyre rea igere magit Hasz valami
mulohag; kapvan arent az almalmatonagon, be
gujten a' Haturolat kedvenil is elibb Canalla,
nem, Kovatsotzki Avam Fejedelem Adony nevel
el butszere, advan tobb Orszaghoz Vintret ib. eret
forintban, s. el-kisertir Isereny Farva, Tanat, U,
ral Feje'Varig, s. oman mene Fogarasba.

HERCULES JOSEF HERZOG,
SEPERER.

Mihellyen a' Resignatiot a' Fejedelem Adony
meg televe, hirt advan a' Gubernator a' Fianar,
hog

[Handwritten signature]

hog a' darokti Grogmar
Kardra be' jove darokti.
got, kik a' Fejedelem
arent, batóságotbna itel
valastanir Fejedelem, m
ran, injuriatubol is levin,
len Harahoz adharalban, a
Remenysege felett succidalni
nar, hog daroktit meg
ora advan part, nem ref
bizvan ahog, hog a' fia
kat, acceptala az Electio
ven, s. a' ret fel tabvba
jartatir a' dolgot, de dar
kix, s. a' ki ontalt, s'ajn
vri Falnial hitre egmanal
da utan vegerin dar,
hog darokti legen vesz
pedig az Orszag guel
ott a' Fejedelemsert Resign
tanir a' doloy mindendma
baditavan, a' hit sponti
hog ha kimalnan, Bethle
alat, Sabad lenne darokti
melly vegett kivama Car
hogy helmi dolgor kedve
ki altal Catharinanar
hog ha mi pratenfoja
Erdki resignalna, irna
dara mellette; e' a' se
vetjeinur Nereben kolt
ajantvan erel sor-ripte
Janosnar pedig ada 10
foriat. Bethlen Har
kallannul telekedt az
daroktivali, controversia
folle igen digguta,
szaggal Conclufionar,
valthama; de Catharin

BESEEN TAJAKET ADJUTAJANOK.
 hog a' Karoti Gög meg inditásával jeltinél,
 Váradra be jöve Karoti. De ekerbe vevén a' dol-
 got, kik a' Fejedelem Ady Jony Pártján valának
 azelőt, bátorságosoknak itélék, hog Bethlen Ávánt
 válsztanáir Fejedelmnek, mint Vidgent, kit az ifju U-
 ran, injuriatudoz is, levén, hoznának nyarors, azist Beth-
 len Ávánt az heriálnak. Ertván Bethlen Ávánt, is a' Dolgot
 reménysege felett succidálni, meg irá tempetivé a' fia-
 nak, hog Karotit meg ne morditassák; de azon már
 óra átván jót, nem rejtálának. De Bethlen Ávánt
 bizván ahog, hog a' fiait azó irásához tartják mago-
 kat, acceptálá az Electiót. Karoti má' váradon lé-
 vén, s. a' rit fél táborba szállván egmá, ellen, elegit
 jartatán a' dolgot, de Karotit vidgá nem beBilhe-
 tik, s. a' vé' ontáti, sajnálják vala. Vegre Topane-
 vi Falmál hitre egmánal frembe levén; s, sok tra-
 sta után végeris azt, de igen tiltoron, hog má'
 hog Karoti légen vésteg váradon, Bethlen Ávánt
 páig az Arágnak Güleit promulgáltanak segevána,
 ott a' Fejedelemséget Resignáljá, s. újabb electiova botsát-
 tasin a' Dolg, mindenemut utrinque kötelemeget fel Pa-
 baditván, a' rit sponti válszt az Ország a' legem, főt,
 hog ha királnak, Bethlen Ávánt, fel ne venni; az-
 alát Sabad lenne Karotinak a' státusát Requirálni,
 melly végett kiváma Catharinától Karoti Remény Jánost,
 hogy holmi Dolgot kedviert hozzája küldeni váradra;
 ki által Catharinának a' végriseret meg ireni; Rési,
 hog ha mi pretensioja vólna meg a' Fejedelemséghez azt
 Ertéki resignálná, irna mind a' portára, mind Bdu-
 dára mellette; s, a' segevári güleire küldendő kö-
 vetjeinek kerében költson adna egnichány erre forintot,
 ajánlván ezzel sor-lyepen valo jó akarattját; Remény
 Jánostnak pedig ada 16080. forintot valo Arrecura-
 toriát. Bethlen Ávánt hirtelenredett, s. maga gondo-
 lattanul Heleredett az Electionai fel vételiben, látta
 Karotivalis, controversiában létit, s. hog Catharina is
 fölle igen diszputata, meg is propocálta, s. az Or-
 szággal Conclufiobani, vétette vplá, hog Fogarast ki-
 válthassa; De Catharina vármereül fel tette valo, hog

t.
 Beth-
 Jony-
 is Juf-
 hog az
 alatt a'
 Jony-
 hog se-
 s' Vrel, ma-
 emelheti
 magor páit-
 kivül a'
 ybeni, sor
 igen meg
 Ady Jony miatt
 Ország azon
 de ki-
 s. a' Fe-
 vén, s. j-
 tük, hog
 mett az
 termé exem
 eregben élni,
 tal valami
 gágon, be
 Cancella-
 Jony nevével
 ket 16. ezer
 Jánat, U-
 ra, ba.

BESEEN
 Ady Jony
 a' Fianak,
 hog

Ki
 ~~~~~  
 ~~~~~

HEDELÉNYI JOSEF JORDÁNIA.

Ki nem bossátja. Catharina Kemény János által is,
 vön a' Dárotzi izeneteit, igen örömet kaja Dáro,
 trihoz, mert Bethlen Átván igen gúlöli vala. Irtat
 ardt patens levelet minden Fejedelemséghez valo pra-
 tenfiojának translátioja felöl: Amaszelette vasárnas
 réstén Török Császárt Parantolatai Budai Beréhez,
 Tömösvári Kilistrai Bazarhoz, a' rit Oláh Rajdárhoz
 kollör, hog' azom levelet látván, mindjárt vala,
 nova kivámi fogná a' Fejedelm ABrony, járul-
 nának segittségére: Ereret, y. több levelet mind
 keréhez küldé Dárotzinak: mellyvel az iffju Beth-
 len Átván Budára menvén vighez vön a' Dárotzi
 Dolgát a' Törökül. El érte vön a' Topai végerés
 Berint a' Segesvári Ország gúléfines ideje, minde-
 nek a' homagium alol Bethlen Átván Fejedelm
 fel szabadita. De Catharina Abraz közt hit
 ere forintot küldé a' Dárotzi követek keréhez,
 mellynek öt ereret elötök, y. arutan nehe-
 ren lehet meg venni Dárotzin. Erkor adak Nag
 Báznak, ki galog Kapitány vala, a' Hevizi jóságat.

I. DÁROTI GYÖRGY FEJEDLEMSÉGE

A' Segesvári gúlében, az Electionas Napján,
 elröben a' Török követ presentálá a' levelet; az
 publici el olvasván, arutan vox kerdés lön. Elő
 voxot kivánának. Catharinának a' Fejedelm ABrony
 Donynak követül, mivel elletóságosbb szemilly a'
 hazában Catharina volna, y. a' Fogarasi E. Báronatust
 is birja vala ki Dárotzi voxola pletsite, inhu-
 atiojából y. minden Fejedelemséghez valo pra-
 tenfiot által ada; mások, oda voxolván, a' Beth-
 len Átván pártján levefen maradvának. Dárotzi
 invitatiojára követek küldetend. Lön ez 1631 ben
 Jannáriusban, ki be érte vön, az Ország hívsegere
 értüvén Fejervárat.

Uram 1631 ben, mikellyen Dárotzi vala,

talár

BETHLEN
 Ateni, mindjárt
 hadal támad ellene ho-
 szolat mordván: Nem en-
 lebig, hanem miglen
 meg. De szép ha-
 er, helyomi Dávidi vi-
 hadak által, a' Dala-
 radon liven.

Uram y. egeben
 Fejedelm mind igen
 beretel; mind igen g-
 lömb küldöb után
 y. azomban könyörüle-
 son gonad informatio
 a' nevetek emberet
 hofot Bethlen Átván
 y. fe' vala a' Fejedelm
 tonaj, mert vag n
 a' Fejedelm meg h
 rentatig végadala, a
 Promotiojat, Szapor
 telerik, ki Erdellyi
 rivöl helyomi indi-
 valo pines tractat,
 la. Uram közbén
 lenuu a' Nemzet
 fogata' helyomi D
 A' Dárotzi, Abraz
 ve' következére
 inducaltathatek;
 Bethlen Átvánmal,
 spirituosus iffjau,
 meg halai helyomi
 Fejedelm ki nem
 de végre tracta
 tatis; de alattom
 kerik vala; m

BEJELLEN FARKAS HESLOVAIHOZ.

Atér, mindjárt Esthári Miklos Palatinus
haddal támadá ellene holmi praetor, alatt; ezenn
szókat mondván: Nem engedem meg tolvadoni repü,
le'sig, hanem miglen tisz Pihet, addig előzőm-
meg. De szép hadait az ifju Goff Bethlen
éi Zollyomi David vitérül felverik az Erdélyi
hadak által, a' Palatinus, Kassin, Barotzi vá,
radon lévén.

Ezenn Y. egeben után következix, hog a'
Fejedelem mind igen reményen kerde bánni ezenn,
beretel; mind igen gnos lemi; eg Besmind kü,
lömb külömb utánon moddon hadnot kerese,
Y. azomban könyösületleni, lévén, éi lévén kösülette
son gonost informatorok; igen meg kerde bántani
a' nevetes emberet, éi idegeniteni. Elsöbeni, a'
Goff Bethlen Avánt, ki Baradi Kapitány vala,
Y. fő vala a' Fejedelem be' hozásában; a' ki nem éle
sonaig, mert vag néki el kell vala vesni, vag
a' Fejedelem meg háborítatik vala. Mikor Fe
reutak, végsődala, a' ki nagyon munkálotta vala
Promotioját. Erapostvári Sigmondbai, belé kö,
stelerix, ki Erdélyi jóságait el veszte nyavaltja,
kivel Zollyomi inditatt vala valami Fejedelemségről
valo prime, tractat, Y. azután a' Fejedelemit prová,
la. Ezenn körben Eperjesen lön tractaja a' Fejedem
lemnek a' Nemzet Császári Comissariuumival. Meg
fogata' Zollyomi Davidat, kinek dolga ig volt:
A' Gustavus, Adolphus követje Császá' ellen valo "B"
ve következésre invitála a' Fejedelmet, de az nem
inducáltathatik; azt, vissza menő utjában ifju
Bethlen Avámmal, Y. Zollyomival tractála; kix mint
spirituosus, ifjus, réa ajánlái magokat; de Bethlen
meg halá; Zollyomi pedig verüalni kerde, kita'
Fejedelem le nem tündesithete meg, szoval mindjárt;
de vigre tracta által be' jöve, Y. Dolga Comissariul
tater; de alattomban tisz a' Jüen melle' ige
kerix vala; melle' magatoli, meg tudván a' Fe
jedelem

ÉS ERŐT.
által est,
ajla Baro,
vala. Irata
ez valo pro,
lette vaslanas
ai vereshez,
hajdárkhoz
mindjárt vala,
kony, járul,
erit mind
ar ifju Beth,
a' Barotzi
ai végeré,
ideje, minde,
in Fejedelem
köt hit
teit kereshet,
után nehe,
adár Nag
vizi jóságat.

DE ERŐT EGÉR
tionas Napján,
a' levelet; azt
de, lön. Elsi
delem AB
66 Személy a'
S. Barontust
teter, instru
alo pra
ván, a' Beth,
2. Barotzi
on ex ibi
Bágy hivségere
otzi vala,
tater

BETHLEN JAROKAI HISTORIÁHOZ.

az Erdélyi Vészedelmének okai; de az a' Fejedelem a' p'ri.
vatum Commodummat írta.

Inter haec a' portán meg ígérték a' Feje-
delemreget Bethlen Átvámmal; hádat rendelés
melléje a' Bánsági Verével Námipogli Huszáim Ba-
sával, ellenmár indulának. Itt sem a' Sengeler,
sem a' Magyar Országok nem adának segítettéget, sőt
fizetéknek sem bocsáták a' Népet. A' hara a' Tör-
köktől fel vata, Bethlentől idegen nem vata, de
Lánoki által digasztaltat vata; azért magai,
ugy itél vata, hogy mellette a' Török ellen fejeves
reheren fogna; minem oráert az Usztrak igen ajánlja
vata magát. Azért nag reheren meg indula leg
elől Fejedelmé, J. Major arutánn; a' ha-
vasalföldi Vajdas magát feltvén a' Törköktől, az
Erdélyierhez adá magát ebben, hogy Csikisvári Basát
adommal le tinná, J. magai, réánk nem jöv, no-
ha parantolattya lévén ki állatt vata. Anno 1656. i.
October indulánk Bethlen Átván ellen Tordárd.
Minem-clötte meg ígérték volna Kormis Sigmund,
J. velle levő Thikar Vármegyei haddal az Erdélyi hadak,
addig aróra réa' minem az ellenség halontánál, é'
rolle vata meg hella útközi velle Kormis Sigmund,
nax, mert el nem járhatta előlle; lön az útkört
Ave fele, J. a' felit é' vála Bti el'ört együttöl;
igen emberül fogata' ugyan magát az a' reves Ma-
gorság; de é' felett az Átván reze tudálatoson for-
got benne, J. retts rettenté meg a' fogait i. Hoz
eg el fogott Magyar azt mondotta hog a' Fejede-
lem a' derit táboral el'értett. U. Hoz aronna'
helyen igen söt Dávan voltax, J. aron fel kel-
vén ejjel, ug itélt a' fogány, hog valami söt
emberének fava az; azt meg rettentvén futni
Nérett a' lapos, é' süppedés, helyen; már a' Ma-
gorság is futatt várad fele, J. ig váltax két

fele

SEKTA.
négét nem keresté,
teger, epru ember
inden Jobágitól
meg sententriarva
é' nag interposi.
gonoful sokna,
Heleredte artiz,
ai Collegiumnak
frintorát, röttsé.
Bethlen Átvántolca,
Testamentomról
nem adá sokna,
Medallyti, reze,
ati, el foglala; a'
met levata, mellyen
ly miatt az ög
igen compon.
Ugealjai vata:
a.
a titron Inquisitot
Asan Kemény János
negesre azért, mint:
"Elhálly árulta el.
Mádara mennén,
ait. Gérelly Mőfesi,
lévén, ki mellett
magát; azért a' Fe-
beseret reze edé,
al offendala' a' portát,
elegitene' magát,
Verbáljon az coula'
Ceterum aron a'
Fejedelem 100000. dut,
Dás Garálliba - Kapas
az Erdély

HELMÁNYS JOSEF TORDASÉKAT.

Jele mint a' vas koldusor, mindenik Jél
 magát meg verettnek itélvén: a' pogányba több
 velt a' lapos miatt, mind az ültéretten: mert
 ma, nap ébe vévén a' dolgot a' Magyarok, eg
 hitig, öltén, főtöttél öret a' laposon. M. Er
 kornis, Sigmond nevű jó Kat is, sok alulo nével
 illette a' Fejedelm o'ráltul: Er az ütkeztől a'
 Fejedelmhez jöve, y. bátorítta hirt horván be
 menénk Váradra. De aromban ilyen Dolog, it:
 Ais jöve a' Tabona, hog jó a' Veli ujjabb nag
 re'fűlettel horván Betlen Átvánt; nem a' illan
 gyaság ug el ijede, hog látovainat fel fedél; az
 Van titkon egbe gúlének a' Verelényi Boldiás
 Skállására, y. Kónatjorban azt fergatján vala,
 hog Reggel a' Fejedelmnek izemnyén meg ha
 kúrtulhetik a' Törörel jó, hanem, a' Fejedelm
 Vifelyén gondot magára; Az Ország a' Törörenek
 magát nem o'ponálja, Betlen Átvánt acceptálja,
 O'raclára és Alombor el híván Kemény Jánost
 is, ki mint Jó straja Mester a' Híjártól
 Has a' tájban elkerett vala vifűba, y. mint
 hog o' vala az elsö Vá'megének Számnya impona,
 lán, hog Reggel a' követtéged o' Vime' meg; ki
 öret bonis, multique rationibus, Dehortála, ki,
 vált hog azt az ellenség Has hamar meg tudja,
 y. kridet Vessen rajta. Er a' Fejedelm meg
 tudván aron e'jjel, Reggel confiliumat ültete,
 némellyeket, mind Földvái Jesentket, Tordasai
 La'Blot, Átvánt, Jánost & c. a'ietiltati. De meg
 értvén, hog az ellenség nem re'ánu jó, hanem
 Lippa felé menjen, a' mi Magyaraink, Jénshor Pál,
 lának. Holott a' Dolog ig ejedi: Gothi Átván
 Hatare kúldvén az ellenség ellen, be' alla a' Pán"
 Kótai pushta város helyébe; a' pogánytág
 abban semmit nem tudván jó vala e'jjel a' Magyar
 Tábor fel verése; De amarról rétkon vá"
 van re'a' b'rdrenének véletlenül a' miénk, és

egit

BEHÁRÓL
 egit felis a' m
 J. roha a' Törö
 föl igen meg
 Agab, is, egibb
 az el lankat
 mi sem mehetén
 dápa miatt: Aze
 emberet ara
 el: Kemény Jan
 a' Veli, öröben
 ara, hog a'
 jötték, y. jó
 vala a' Sántira
 magát. Kinek
 mas fűbár el
 a' régi Cláffar
 re'ánu fegvél
 ellen magát el
 ten fábád mag
 v'innel krolpa
 Páran: Kise
 Kórtibon álló
 teltelen,
 Jemni Amal
 a' baltama,
 Kivánu, K
 Darab be ize
 hettei e' ti a
 Kivánságai:
 ug tudó h
 el' tolmátso
 ren valan
 javainak re'
 Nag
 Mellyéne

HELMÁNYS JOSEF TORDAÉKAT.

fele mint a' van koldusor, mindenik fel
magát meg vesztene itélvén: a' fogányba több
vesztett a' lapos miatt, mind az ut'keretben: mert
ma, nap este vévén a' dolgot a' Magyarok, eg
heltig is öltén, fordították öret a' laposon. M. Art
Kornis, Sigmond nevé jó utat is, sok a'ulo nével
illette a' Fejedelm o'rnél: Er az ut'keretöl a'
Fejedelmhez jöve, y. bátorító hist horvái be
menénk Váradra. De aromban ilyen Dologe, ite:
Hi, jöve a' Taborn, hog jó a' Vele újabb nag
re'fúlettel horvái Betlen Átvánt; kim a' Mau
gyorság ug elijede, hog látovainak fel fider; az
Van titkon egbe gálemén a' Verelényi Koldis
Kállayára, y. Kónatjorban Art fergatján vala,
hog Reggel a' Fejedelmnek izemnyén meg ha
bírálhatin a' Töröl jó, hanem, a' Fejedelm
Vifelyen gondot magára; Az Or'faj a' Törönnel
magát nem o'ponálja, Betlen Átvánt acceptálja,
Kactára elö Alomros el hiván Kemény Jánost
is, ki mint Jó Strája Mester a' Strájerhol
Kas a' tájban élerezett vala vif'fá, y. mint
hog o' vala az elö Vá'megének Számya impona,
Kis, hog Reggel a' Kóvottóged o' Vime' meg, ki
öret bonis, multique rationibus, Dehortála, ki
vált hog art az ellensig Kas hamar meg tudja,
y. Stridet Vessen rajta. Er a' Fejedelm meg
tudván aron e'jjel, Reggel Confiliunat ültete,
némellyeret, mind Földvári Jesentket, Torokvári
Láthot, Átvánt, Jánost & A'istiltati. De meg
értvén, hog az ellensig nem réáns jó, hanem
Eippa fele menjen, a' mi Magyaraink, Jenőhöz, Pál,
láns. Holott a' Dolog ig e'ide: Gothi Átván
Kata'ra Kuldvén az ellensig ellen, be' alla a' Pán,
Kotai pushta Város helyébe; a' fogánytóg
abban femmit nem tudván jó vala e'jjel a' Magas
Tabos fel vesztése; De Amasor Kessen Vár,
ván réa' b'örrenének véletlenül a' miénk, is

egit

B. C. H. A. L. I.
egit felis a' m
p' noha a' Törö
fól igen meg
Agab, is, egibb
az el lankat
mi sem mehetin
dapa miatt: Aze
emberet ada tá
el: Kemény Jan
a' Vele újabb
ana, hog a'
jötték, y. jó
vala a' Sántira
magát. Kinek
mag f'fá'ar e
a' Reg: Csá'fá'
réáns f'fá'ar
ellen magát e
ten f'fá'ar mag
Vimél Koldo
Kárnak: Kise
Köritben álló
Keltentek,
Jenni Amal
a' hatalma,
Kivánnak,
Darab be iso
hettet e' ti a
Kivándogai:
ug tudó h
E' tolmát
ren vala
javainak re
Nag so
Keltentek

BELTÖRÉN FALVAKS HATÁRÁHÁZ.

OSAKÉKAT.
 mindenik fél
 fogányba többi
 esetben: mest
 Magyarok, eg
 pártán. M. Est
 aluló névvel
 ütkezettől a'
 hozván be
 igen Dologe, r:
 re' ujjabb nag
 ; kim a' Ma
 fel Bedér; az
 ; Noldis
 fozgatják vala,
 nyén meg ha
 a' Fejedelem
 a' Törökök
 vánt acceptálja,
 Kemény János
 a' Császártól
 Da, I. mint.
 Számja imponá,
 vime meg; ki
 , Dehortála, ki,
 mar meg tudja,
 Fejedelem meg
 infiliamát ültete,
 takt, Törökiai
 tiltata. De meg
 re'ant jö, hanem
 inri, Jenőhöz fál,
 Góthi Aván
 , be' alla a' Pán,
 a' fogánytág
 la' éjjel a' Magyar
 r'essen va,
 a' mielőtt, e'
 egy
 2

egy fél, a' máfiszorát gámat nem tudván
 f' roha a' Török Rég amyi i, volt! a' mielőtt,
 föl igen meg veretendő, az Utegom. Dér,
 Agár, e' egébb nag rendet ott vesztén. Akután
 az el lankadt Török be' reméget kerde juttatni, I.
 mi sem mehetné leája a' Vízkeresz Nag ki ása,
 dája miatt: Azét mind két rész egmá, van nag
 emberet ada kállagul, a' Fejedelem részéről az
 el: Kemény János vala, kiknek az audentian
 a' Veres, elöbeni, ig' Solla: Hány fejeter nérték
 arra, hog' a' hatalmas, Császár ellen fejevessel
jötték, I. földet meg futatón!! M. Félora
 vala a' Sántira, mellyben az ellagarság vesteré
 magát. Kinek felele Kemény János: Nem a' hatal
mas Császár ellen jöttünk, hanem azellen, a' ki
a' régi Császártól adotta Athnámé ellen mi
re'ant fejevessel jött; törvényünk, e' szabadságunk
ellen magát erővel Fejedelmünk timalta, azel
ten szabó magunkat oltalmazni, mest mi feje
ve'immel Szolgálo hívei vagunk a' hatalmas, Csá
Sáznak: Kise v'ront monda: Anajátore', hog
Közterben állván a' hatalmas, Császárat meg be
teltemek. Felele Kemény János: Mostani időb
semmi amial inkább nem kívántatár: mest mi
a' hatalmas, Császár kötejtől el Szakadni nem
kivánunk. Ki hozatván azét, e' kezébe tartván eg
darab be' iszt papíronat, monda: Ugy felele
hetek e' ti arra, mellyen a' hatalmas, Császár
kivántárai: 1. Monda Kemény: Elitov meg hallándam
ug' tudóv horra' Sollani. Kerde' azét olvadni,
e' tolmátsoltatni a' conditiorat; mellyen
ten valának. 1. Jenőnek oda adá, a. 2. Dettlen
javainak restitutioja. 3. Zolyominat el bostattatija.
4. Nag Summa pénz adó, 5. egébb apzoli'orbat.
 Mellyekre felele Kemény: Vie're nem hog' eni

De
 2

vettégen a' Jajomnati el kell jöni. Ugybe,
Háta mind a' rélt ellagar kállogaratta' bolon veres.
Arutan Janit, Van menéne J. Chulai Lórai
a' Jógány! Jortijoni kerde, fábormat akas,
Ván meg útni, De ar nekier nem jucedalt vala,
meg-látván a' Világos-va' nézifire a' Fejedelemmel
ment ezredet; Kiket ellenei jötteknek gantnari
vala. Arutan a' Nérenég vége mene, (his Condi-
tionibus: 1. Hog Bretlen légen securita', ban, 2.
javai kitaláltanar, alig, váá hégény, hog
Erdélyben jöhenen: mest fel vala a' portai jé-
culatol. 2. Adna az Ország 1000. tallér; de
azt nem kéri meg. 3. Hog az Országban vj-
jabb Athnami adand; de azt semadár meg sol-
citationsai; mert má, Eftendöre kulltánellu-
ráthnar veszedelm, szándira vala Erdély ellen,
mellyet a' Fő-Veres az Erdélyi követeknek ig-
mondot vala ki: A' hatalmas, (Sádas Orsz.)
lár jremettel nézi a' Gyamat. mostani eg-
má, kört valo állapotjait; ha Isten adja, a'
Vasza kelve, mihelyen aló a' fíbe haraphat,
Személy, Sermit meg induls, és a' Nemzet, ki,
sállynar kapuja előtt Vonja fel sátorát, 4.
titeret mint eg kettel ug vében kóvül, aru-
tán jhoman nem felhatar a' szél sem, és
benmeteret. Oh Reserve, oltalom. De ördöl
a' Fő Veres a' Fejedelemmel nag ellenséget meg
ólete, arutan magai, meg (hal), kítol a'
Világ

Fejedelmek, no
vettégen a' Jajomnati
Chulai mit a' Váran
vala magt, 3. a' Veres a'
val, látván hog nem bír
De ar Erdélyi
mest 1642-² kéz, ördöl,
Dovai kúpul Vajda, réa
má a' Fejedelemmel ar előtt
Delem meg jéjite; Vadal
el Szádas; De Havasalföld
Uros ar előj, Sár, a' bor
szegen el maradt kérélyre
is joraknar jémérem kétére
1643. ifjút kéa indula kúpul
Dovai a' portától néli ig
Hóla a' portai a' Fejedelem
Arta: Arta káthit ká
meg; mind ar által meg V
fogva nyugvól Országunk
Törvény, sém aló joraknar
Delem, 3. aról kórt a' kítol
a' kétére; de ki gózi el
Véjéjéret.
Sok időtöl fogva pedig
ellen valo confederatio,
Vangélius, Staturis, egan a'
gatjai vala. A' Litvániai
Keg. 1. mivel az arói kenge
tett vala if a' kengel koronával
1643. kévén amai, hog, 3.
léányt, kermelvin ar kóplu-
ben a' Fejedelem jémmit nem

HERMANNUS JOSEF JOSEPHUS.

De a' Fejedeleme, az Ország nélkül meg nem felelhet. Monda a' Kevély, és yoromba ipji Veres: át nem ely; jaton meg. De monda Kemény János: át nem ely; mest ha mi Kérdésnek kellene lenni, arra az iry nem felelhet, jöt hog hitelenbb legem tő vettégem a' Tajfornadit el kell jöni. Ulybo, ésita mind a' rélt elagar kállogaratta' bolond Veres: akután Tanak' Vase' menének y. Chulai Górgi az Uvari pap, a' bekeneg' tractajara; de a' d'ar a' rogány fortijzoni kerde, tabornokat akas, ván meg' utni, de az nekies nem jucedalt vala, meg-latván a' Világos-vas' nekies a' Fejedelemmel ment eredet; kiket ellenen jöttesnek ganitnas vala. akután a' Be'keneg' veyb' mene, his Condi- tionibus: 1. Hog' Betlen legem secuita'ban, y. javai t'ritual'bananar, aligi, váia' h'egény, hog' Erdélyben jöhenen: mest fel vala a' portai j'edi- culától. 2. Adna az Or' Szag' 1000. tallér; de art nem kerit meg' 3. Hog' az Or' Szag' az yj" jabb Athname' adassék; de art semad' meg' solin citatorai; mert ma' Cs'atendöre Szultán ellu, rathnan' veszedelme, szándira vala Erdély ellen, mellyet a' Fő-Ve'as' az Erdélyi követesnek ig mondot vala ki: A' hatalmas, sz'ad'at' or' d' lán j'emmedel nek' a' Gyamatd. mostani eg ma' kört vala állapottyarat; ha Isten adja, tá. vasza' elve, mikelyen a' lo' a' f'ibe' haraphat, szemilly' kerint meg' indul, és a' Nemzet' kis, sállynar' kapuja' előtt vonja fel sátorait, y. titeret mint eg' k'etel ug' veszen' kövül, aru, tan' j'ohoman' nem' felhettén a' szél sem, és benmetedat. Oh' kererve, oltalom. De' sz'ad' a' Fő-Ve'as't a' Fejedelemnek' nag' ellenséget meg' öleté, arután' magain' meg' hal, k'itől a'

Világ.

HERMANNUS JOSEF JOSEPHUS

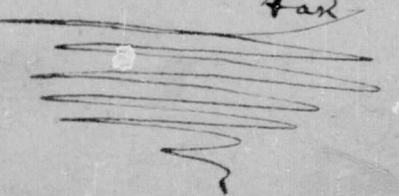
Világ fel vala, y. eg' fi
 az Isten meg' az Isten? C
 az a' ell'urath' C
 Fejedelmek, hog' mitov' az
 vettégen a' k'aró'ki nevít
 Cs'at'ar' mint a' val' kar
 vala magat, y. a' Veres a
 vala, latván hog' nem bi
 de az Erdélyi Fejedelm' im
 mest 1637-ben ké'ő' sz'ad'
 dovai' szupul' vájda, réa'
 ma' a' Fejedelmnek' az elött
 Delem meg' szijje; Radat
el' Szat'ar' de' Havaras'föle
Uly' az ely' sz'ad', a' bo
szegen el' maradt' sz'ad'lye'
és j'or'annar' j'em'ed'et' k'et
1638. ipmit' k'ia' indult' sz'
Das'ag' a' portától nek'
sz'ola' a' portai' a' Fejedelm'
ak'at' sz'ad' el'athit' sz'
meg; mind' az eltal' meg'
sz'ogva' nyugv'el' Or' Szagim'
sz'ovinye, sz'in' a' lo' j'or'annar'
Delem, y. az el' k'at' a' sz'
a' sz'ad'at' k'et; de' ki' z'eri
ve'g'el'et.

sz'ad' sz'ad' sz'ad' sz'ad'
 ellen vala' confederational
 v'ang'elien' sz'ad'us, ug'ar
 gal'jai' vala. A' sz'ad'us
 k'eg. i' mivel' az el' sz'ad'
 sz'ad' vala' if' a' sz'ad' k'or'at'
 1642. k'evén' sz'ad'us, hog'
 sz'ad'us, sz'ad'us, sz'ad'us
 sz'ad'us a' Fejedelm' sz'ad'us

HEDELMANNY JOSEF TORDASÉRT.

Világ fel vala, s. eg fel szi Császár succédála.
 Ig tarta meg az Iten!
 Az a Muráth Császár amigra gültöli vala a
 Fejedelmet, hog mitov az Erdélyi követek elötte kö,
 vettsegen a Párisi nevit emlittir vala, a kegetlen
 Császár mit a vad kan meg fujja, s. meg böffenti
 vala magát, s. a Verzeu a követséget a tortorta verit
 vala, latván hog nem birja furáját. Er ugan el veszi;
 De az Erdélyi Fejedelem ismét olajat öntö a tűzre;
 mert 1657-ben kéző ördel, Porta engedelméből, Mol,
 Dová: Supul Vajda, reá indula eláthi Vajdára, mivel
 má a Fejedelemmel az elöte követsége vala, tit a Feje-
 delem meg segít; viadal nem esik; mert Supul
 el Salada: De Havasalföldé fölle menedék. M.
 Utov az elöte szi, a bor böv lévén, a kegeten re,
 szegen el maradt követséget ölix vala az Oláhok,
 is forasnan semrem tetet metilir vala el. Anno
 1658. ismét reá indula Supul eláthi, mert a Vaj-
 daság a portától neki igértetett vala: De paron,
 sola a Porta a Fejedelemmel, hog abba magát ne
 ártsa: Örtet eláthit has birtatja; De nem segít
 meg; mind arállal meg veri supult. Ettöl az 1658-tól
 fogva nyugvók Országunk ad Annam 1644. de ben
 Torvinyes sin alot forasat nyomorta meg a Feje-
 delem, s. arad kört a követséget, a Szarmaiast,
 a kebetenre; De ki göri ele kámlalni a for gonos
 végrejert.

Son Dötöl fogva pedig a svécuro a Császár
 ellen valo confederatio, az Magyar Ország C
 vängéliens statusis, ugan ara sub spe corone is
 gattjai vala. A litvániai Janus, Rodzivil Her-
 rez. I: mivel grakovi lengel király halálához közele-
 tett vala: a lengel koronával birtatja vala ab Anno
 1643. lévén annai, hog Beseni neki a Supul Vajda
 lányát, remélvén az Amplum Dotatiumat; melly-
 ben a Fejedelem semmit nem solgálhatta. De tá,
 tá

RAA.
 meg nem felel,
 iffü Verzeu: L.
 A nem elég;
 Anna az is,
 Legen kö.
 jóni. U, is, bo,
 a bolond Verzeu:
 Chelai Göggi,
 sa; De a Verzeu
 rommát aras,
 succédált vala,
 a Fejedelemmel
 nem ganitmas
 e, his Condi,
 vita, ban, s.
 Hegény, hog
 portai jedi,
 tallit; de
 De szagnar uj,
 madár meg soli,
 Szultán ellu,
 Erdély ellen,
 utokunk ig
 Dár otod,
 mostani eg
 en adja, sa,
 hasaphat,
 emet kis,
 tátorát, s.
 kövül, aru,
 l sem, is
 De ördel
 enségét meg
 titöl a
 Világ.

BETHLEN FARKAS HISTORIÁJA
 Farkas a' Tanács Ura, hog János Karókinak egyt'
 promotist a' flota meg nem enged, mert igen gúli.
 Cassai Ivan Tanácsból a' flottából kére engedelmet
 a' támadásra, s. adattal; De ug, hog ha a' XIII.
 Vasmegjéket cipre'kendálhattya, meg bírja adjon a'
 flottának 40000. Tallert; melyre a' Fejedelem kére,
 igére magit; De Majenti pedig a' meg enged, irt
 kivána 25000. Tallert. De Szomban a' vécut el
 voná a' Dániái király által a' Romai Császá;
 Kasát, Kallot, Tokajt, Rathmást mmiala. Azt
 ma' nem lehet egél benne, hanem Febr. a' Feje-
 delem el indul; s Rathmást obfidála Kemény
 János által. Aztán Fülöp felé méné; hadi em-
 ber sem vala; a' hadi Regulátat sem tudja vala;
 a' hadas unyár vala, s. alig hog oda nem ha-
 gait a' ell. Császára; a' Császár Armádája erőven
 nyomul vala utána, de el álla előlle; mely
 Armáda ha a' Fejedelem hadait vinnálhattya vala
 jaj lé'ha vala mindenütt az Evangéliusokan,
 kinnáltatit, vala, ha a' Terény Duchám Gene-
 rálon áll vala az egél dolog; De Gétz General,
 kőz Kantonából nagra ment ember, Nemét ké-
 gulat tartó vités, s. ki kedvetlen, s. embertelen
 színtetű, faszagos rufu, ábrázatu vala; képede-
 merik vala. Erre interscipiáltatit Duchámnak egyre-
 fáj levele, melyben a' Fejedelmet, s. hívtat s.
 foltván ija vala, hog ollyan Passusdat kaptat
 öiret nélkül, hog a' Nemét kinyári, megalkatit
 volna ug hadni; s e' képen; Princeps castis
 Discevit, et nobis reliquit unum ob. Part: Vefel-
 nyi sequitur ipsum: si ego non juvabo eum fiam
 Gestye kussa fia: Nates Bistadus, (: ez a' Gétz
 General :) post me venit, et si ipse non juvabit,
 kussa légen az Amya. E' motusban i' Amteleenül
 leredénu az Ibrányi ellikály hadai, met noha talva;
 guardiál

guardiát kértene, s. ige
 a' sebesi klastromot
 s. Jón Dolgor után
 Porontsolattal, hog
 a' Nemét ellenvald
 tus a' kelt vá'meg
 bír. s. erre a' Fran-
 a' Fejedelem mellett v
 telles írt.
 Oda ki jástaban a'
 gutta üténés spicienve
 meg kömyebben hazá
 kúmi epü Górgyben
 de ímit meg fordula
 utyaban ímit meg bel-
 vőin magit ki méné
 villyá méré. Bekésgye
 interegnum lévén, lévén
 vil. s. májor igen fíran
 20000. Tallert uti kötségye
 Avanydat, halála' hog
 halálának hírt halván
 melyhez nag reményig le-
 Utolra Gavai kőrt
 Fejedelem #elöt, s. Császá
 elött. Félén atol, hog
 fogja betsülleni atel
 Husai ellatya, s. N
 öter.

I. PÁRÓZÁS
 Ezt az atya vála/ta
 nek engedellen fia vala
 # a' Fejedelem, itt
 Györgyöt, kivel az atya
 atya idjébe i' b' b' b'

HEDELMEKES JOSEF JOZSEFÉRT.

gvárdiát re'tener, y. ig'ereteti; vettener; de megj; a' sebei; klatromot fel verten, y. baratorati; oltam meg. Itt jön dolgos után Császár e'keren a' portától, iljen p'rontsolattal. hog Jupa s'ideálna' sa' Fejedelem sa' neimet ellenvald' hadarvától, y. lemeu Conten, tus a' h'et vá'meg'ed'el, mellyet Bethlen Gábor; fia, y. erros a' Francz, es' Svien, követei, mind a' Fejedelem mellett valának. El hagván itt véghe, tetlen p'rat.

Oda ki jástában a' Fejedelem meg beteged'et gutta üt'ésnek sp'ic'ienével, melly 1644 benis' este vala; meg körmeyeb'ed'vén haza jöve ugan, de ujjabban fe' r'umi e'j'ek Görgényben, y. alig hog meg nem hala, de ismét meg fordula. A. 1648. Görgénybe men' uttyában ismét meg beteged'et fataliter; de meg fel ves'et magát ki mine' vad'as'ni' jöt meg Fej'várnai v'is'ga mene. Betegsége nem ob'tálván Engel Or'gban interregnum lévén, lévén pedig jó aranyja k'ed'ri vil, es' má'or igen jó'ran, o'rai, követeket küld'e 20000. Tallér uti kö't's'igget, adván kezube 40000. Aranyot, ha lát'ának hog jól j'oj dol'or; de Aromban halat'ának híret halván a' jó m'ur'ának nyara s'ad'ára, mellyhez nag remény's'ig lehet vala.

Utolra h'arai kö't' ezt mondotta vala fiáról a' Fejedelem #elött, es' Csulai Györg elött a' j'üj'ör elött. Felén attol, hog k'arot' Györg meg nem j'ozja bet's'illeni a'z'ek jámbor g'ol'gaimat, es' a' Huszá' el'attya', y. k'arot' János tan'ára el'v'ol'ti ö'tet.

I. KÁROTI GYÖRGYÖR.

Ezt az attya vá'altat' Fejedelemül; de k'ül'e' nek engedetlen fia vala, mellyet igen megmutata

A' Fejedelemen, itt e'ted ugan a' fiát II. Károki Györgyöt, k'ivöl az attya ex'em s'ol'at mondotta: mert ö' meg attya s'idejében ib'ur'ban Fejedelemnek vá'altat' vala.

HISTORIA
Károkinak egyta
mert igen g'ul'oli.
Kere engedelmét
hog ha a' III.
B'is'ja ad'jon a'
a' Fejedelem ré'á;
a' meg enged'ért
a' k'ec'ust el
a' Romai Cs'ász'
m'mi'ál'a. Az'it
Feb. a' Fej'
b'fid'ál'a kemény
li mine; hadi em'
sem tudja vala;
og oru nem ha'
K'arod'aja er'öven
lla elölle; melly
ruinál'hattya vala
Evangelic'us'or'nak,
Bucham Gene'
G'it' General'
Neimet k'e'
y. embetelen
vala; k'ed'el'
Bucham'nak egy'ri'
y. hí'v'it' s'u'
J'apur'at hag'tat'
v'at'ig, s'eg'el'ett'is
Princeps e' castis
Eb. Bart: V'ep'el'
bo cum fiam
du, (: e'za' G'it'
ise non j'uvabit,
in i'f'ent'elemül k'e'
met noha talva:
gvárdiát

BETHLEN JÁNOS HISTORIÁJÁHOZ.
 Tszar arzalij, hog midon a Bathori kir. Ad.
 Jony neki el jegeretett volna, ki igen papista
 vala; kivámya vala a Fejedelem, e' a Fejedelem
 Ad Jony, hog addig mutatnan keményseget,
 mig publice religiojanak nem renuncia; de
 e' semmit nem aras vala a Religiosa nézni, egmigi
 gorte vala a léányhoz valo indulat; főt annyira
 nyarostodir vala, hog arzalij, ijesztetis vala
 kemény jános által, hog mint Abolon fiát
 turja az Attya az Országgal Degradáltatni. Attya
 halála után a Napát inkább reversálja vala,
 mint az Ede, Armyát; Armyát Tszar a fejedlem
 betsültette, hog annak libera Dispositioja vala
 minden javaiában. Az Ötivelis, nag simultat
 tartu, az Attya Testamentumát el Szaggatta
 vala titron. &

A Tanácsotlan ifjú Fejedelem a Lengyel Or.
 királyi követelési; Tszar Attya haláláról tudosi,
 totta, s. nem ada nekik plenipotentiát, hoga
 Competentiát Ugalján a Republica előtt, noha
 az Attya nem Tszar magát, hanem fiait, felté-
 tette vala, a mellyiknek ma' Polgárlattját kivámya
 a Republica; s. a Republica bili Factorok eg
 néhány kézig Protestálás jórán ellen a Palat.
 tárt, várván Erdélyből a tudosítást, de hiába;
 azert a követeli, re infecto haza jövénen. A'
 Lengyel pedig választá Capimiret, rit azért,
 utalnan vala a Lengyel, mert ha papjai Dis-
 pensatiojából, a Testvéri bátyjának feleségét vette
 vala feleségül incestuosi; mint hasonló Dipen-
 satioból Ladislaus s. Ferdinánd II. léányát vette
 vala, holott az Armyát, e' a Léány Armyá
 egtetésén valának; Ez a farimír lett vala belső
 Embereis, nota Szardna semélteti ember
 vala, e' egrihányhoz meg Szantuzatt vala.

Akromban

HELSINKI JOSEF
 Akromban a korakor köv-
 sevelit küldött vala. s. Rákóczi
 s. apete invitálás a Fejedelem
 Attyát meg holtig, a királyi sa-
 dalitate tractálván, el borsata
 Utannak mindjárt e' rész Veli pol
 Republica követje, a korakrag el
 vin; de az nag aludással já vala
 főt a Republicának horrájót valo
 talon belven titron II. Rákóczi
 méjít arzal a királyi elvele val
 olyan királyi kelleme, mint az
 militári, s. vellyisig nékül val,
 lón pedig az Officere Rákóczi
 ja vala, hog a Lengyel Nemzet
 ségeben, mint a király elvele
 jának, jón elvele, tudom
 vitézságnak nag híre volna kö
 pedig keszes királyi elvele, e'
 nevezetis volna o elote
 kora akromban valo Amulát
 hog emtan lett egrihány, ten
 Oltos Tszar aludással folya
 En ezert a kir királyat Com-
 the lakosok, victoria debellat
 lachia elute, Occasione arrip-
 meret polonos. Anno 1657. ad
 piendis, et Sveci suppeli-
 tavit cum 40000. At pe-
 vorato 5000. juos. lectissimol
 bellicus apparatus, captus,
 et pactum indecorum inire
 tera, ut Militibus Svecis
 # Nagobbira kemény jános in-
 aváltatix a' ell. familia

HELEKANYI JOSEF JORDANEIA.

Azomban a'korator követei j: kirkez is
 levelet küldött vala. i. Rákóczi György felé és kerényi
 y. apete invitálón a' Fejedelmet, vag' ötszöt, ha
 Attyok meg holtja, a' királyi ságra; kirkel de mo"
 dalitate tractálván elbocsátá' egész contentummal.
 Utainnan mindjárt e'kerék Velipoltri a' Casimis, és
 Republica követje, a' koraközg ellen segittségeit ké"
 vi; de ez nag' aludszággal ja' vala birtatván mind ket
 töt a' Republicának horrájót vala jó affectuóval; de
 tülön be'élvén titkon II. Rákóczi György ammar el"
 mejet arzal a' királynéval való, hog' +.i. nériek
 ollyan királyi kelleme, mint az ifjú Fejedelem, Ga"
 miliári, kevellység nélkül való, Martialis; & kú"
 lon pedig az Officium Rákóczi Sigmundnak azt mond"
 ja' vala, hog' a' Sengel Nemzetnek a' volna kedves"
 ségeben, mint a' kinek elmésségének, eloquentiá"
 jának, józon életének, tudományának, y. legébb
 vitézságnak nag' híre volna köztök; a' Dáthyának
 pedig kétféle szerény elméjü, és paraszti humoru
 nevezetű volna ö' elöttek. Ig' adus vala é"
 kötték alutomban való Amulatiót indítani, a' mint"
 hog' erután lett egyházy rendűk követtégek, min"
 dekor has' aludszággal folya a' Sengelnak. N.
 En' ezeket a' kék irásokat Continuatio garant' tettemide"
 Hic Rákóczi, victoria debellata, eloleadivis A' Va,
 lachia elatus, Occasioni arrepta cum Svecis pre"
 meret Polonos. Anno 1657. ad faces Polonie tra"
 piendos, et Svecos supplicia, ferunda, prope"
 ravit cum 40000. At per Danum Svecos re"
 vocato 5000. fust. lectissimos amisit, omnis
 bellicus aparatus captus, 37. Vexilla adempta;
 et pactum indecorum inire coactus, interces"
 tera, ut militibus Svecis 11100000. florenos

Nagobbára Kemény János irásiból, mely authentice
anodáltatik a' cl. Familia Archivumában.

HAHAHAHA.
 Kir. Ad.
 igen papista
 a' Fejedelem
 ményiségét,
 nunciat; de
 nézni, egmgy
 jöt assyira
 kir. vala
 lon fiát
 tni. Attya
 ja' vala,
 a' felelem
 ositioja vala
 simultat
 jaggatta
 Sengel A"
 ol tudok"
 iák hoga'
 elött, noha
 itis felté"
 ttiat kiváma'
 utordij eg
 a' palat"
 de kijáb;
 vének. A'
 t aréti,
 appai Dis"
 felesegit vette
 onlo Dipen,
 leányát vette
 iny. Amma
 att vala belsö
 ri ember
 att vala.
 Romban

DE JAHEN TARTAR HISTORIA IAHOR.

numerat; Duci Tatarorum 50000. Aureorum deponat, omnes thesauros & templi oblatos sine proscanti, natione restituit. Sed vix elapsus, hanc pactione Tatarorum manibus Parotini, circumventa fuor. aliquot millia abacta in miseram servitu, tem. Sed et Tatarum fulmina sensit, qui repudicandus cum statibus imperaverit.

Im electus, quoque A in principem Trauciscus. Adeli; sed cum Parotini Medjefini ite, rum cogit imperata facere, hinc Tarsa issi, tatus, magno apparatu militari adducto infu, pe 80000. Tartari, in augmentum numero, exercitus praecurrentibus. A. 1658. per Vala, chiam in Transis viscera se effudit, et ad facietatem grassatus, 40000. davis. miserabili praeda rapuit.

Im Parotini, per saltus Transis volu, tante, electus, A in principem, Tarsa de, mandante Bartaki; sed Parotini, et hunc op, premur, Cibiniam obsedit, quo se receperat Nas, Atam, cum mille quingentis Turcis; sed su, pvenit Seydi Baras, solutaque obsidio A. Bartaki, primum honorem Principatus Johami Kellixy ultro defere volebat, at Tarsa abimebat; attamen postea eidem resignavit, ipse Kovario ductus, vita privatus, et in ignobili vico sepultus.

Parotini, An. 1660. inter Gyulam, et Fen, nisum Barbarol. multitudine, oprimitz acceptis. Non Kovario, sed aca Gorgeny; eductus, et ipse, vi. Hit. Trans. Johami Vellen, et Johami Glandi. Item Transilvaniae med Tom i.

et ipse quatuor vulneribus ferro et flamma vastavit; garia et Transis expugna, Anno.

super erat mora securitati, Johami Kemis, gionibus Casarianis, Ali-Nasa cum 10000. a, spem constituit ellic: amantissimum Anno 16, dignit. et statim in segetes de. Hae Schiti.

HERMANNUS JOSEPHI TUDASCENSIS.

et ipse quatuor vulneribus. Tum Turca omnia
ferro et flamma vastavit; Vaidinum, Clavem Hun-
garie et Zannia expugnavit magno Christianorum
damno.

Super erat mora et scopolus, publica
securitati, Johanne Kemény, fultus aliquot E-
gionibus, Casarianis, Duce Montecuculi; Sed
Ali Baba cum 10000. appropinquans, eque loco
spem contulit illi: Apasium, Virum pacis
amantissimum Anno 1761. et duplicato tributo
dignatus. At statim Keményus Apasium agratus
in seges, v. Hae pauca e Tabella Sar-
schiti.

STORIA ANNO

reorum deponat,
sine processu
lapis, hae pau-
circumventa
miseram servitu-
mpit, qui res
erit.

Principem Trau-
Medjefini ite-
Turca in
adducto infu-
Numerof-
per Vala-
ffudit, et ad
miserabili

Tramie vlti-
Turca de-
et hunc op-
recepit Trau-
is; Sed suo
obfidio et
Principatus
volebat, at
eidem refiq-
ita privatus,

ulam, et Fe-
rimity" acceptis
ductus, et inse-
Johanne, Gladi

Nota in Historiam I. Apafi.

1. Mikor Kemény János Köllöshöz Pallatt
völlna, hog meg Pálja Egervárt, ahol az Uj Fejedelem
Apafi Mihály vala, illyen álmot lát éjtára Apafi;
hog Kemény János alázatofon elibe ment, és a fenn
tomba: néki hágtá Gyermekét. Mellyből, fel-se-revén
bizodalmat; vett a' Fejedelem, birtattai; ardat Uj
mellette voltanak: Uj, ardat az Nap Memi a' Bada
sával; de a' Bada nem engedte.

2. Mikor a' Kö-Veres (a' Staller Vadjáró,
Probára) Ersei Uj-Várhoz hivatta Apafi Mihályt;
altos előre Ali-Bada f: ri Apafinak fogadott Altya
vala; tudofitotta arat, ki arulta el; és intette, hog csak
harmadmagával; menyen ki a' Kö-Veres parantsolatyára
körel és revén, csak arat, meg intette, mint illye a' lo-
vat; mert Staller arat vadolta vala, hog valami ef-
feminatu, ember volna Apafi: arat a' Fejedelem;
meg-hántata rajta magát. &c.

3. Teleki Mihály egedül munialodván azt,
hog az Austriai háznak adatáit Ervelly; vigre
meg bánya Dolgát, y. ezt mondja a' háznak az Urak
előtt: Ha ezt a' Dolgát két fiamnak Inr való-ál
deafával meg fordithatnám, meg-telékednem.

4. Az Apafi, Uj Vatosajához valo kelyheit,
y. egeberet Hugenböötne vévi meg f: mikor az Apafi
Vegonjai, rotya velyere hányatánad; kiret Hugenbööt
f: Di eg f: strasa - elter vala; talam német Or,
hágtá fel-vivi. N. A' Pohár kista Aranyból
vala, y. minden kora vala; erüt kamár Aranyosol.

5. Uj hallotam J. Kigeti Ivan Uramból,
hog ekkor Betlen János Historiájának nyom,
tadátában csak addig mehetvén a' Typografus; f:
lévén a' Tipografia kereden; a' mint ekkor e-
xemplár van; örölyi Jurek Tostovánál be' üt,
veng

ven ar Anthografaumot eli vitte so exempla,
no val egutt; y. volna ora, hog e' s'is historia
Titulus, s'is veg nellul van. Ad pedig eg Namai
ven Compactatol hallom vala, hog a' s'is p'p'ia p'p'ia
mindem eli' ar'usert eg eg Aranyat firetter volt.

b. A' N'eloi Bal, is Goff s'is: S'is
Rebelliojanar, y. a' portin vale Vadas s'is: s'is
bontafara, kovettige, emer a' s'is: s'is
lapedaltatett vala negi magaval, t. i. Mises, Kelemen,
nek, Gilvasi Valintal Enyedi Pállal, Bieldi pedig
L'evriel ment el: Csaki S'is, Domosor Thamas,
Sascho Christof, Belenyeni Sigmond, Kalmori Balmit, De
cesz Helyominar Keremes vala Fedelemseget; y. Bieldi
meg-jakostatvan, otot, y. majoral otot, fogtag,
ba ester. A'koveten pedig otot emlekerete melto
levellet hozanar a' Fedelemmel, is Orpagnar. 1678.

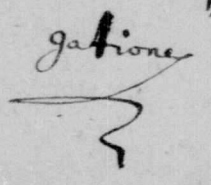
Originale Notationes
Reverendi Josephi D. Hermannii, ad
Primam, i.e. Helendensem Editionem Historie
Magnif: Wolfgangi de Bethlen.

pag. i. post Notam Marginalem, Scopus operis: V.
Ladislavus hic filius fuit Casimiri Polonia Regis; Ma-
ter Rudovici erat Anna Cambalensis Regia Na-
varrensis stirpis, ex Gallici Rudovico filio Vladislai Julii
Nomen inde volebat in Baptismo; at Mater Rudovicum
eum voluit appellari.

pag. 2. ante Not. Polymamus, Belgradum de.
Johannes Michael Brutus, Stephani Regis Polonia
fium ascribendum se applicuit.

Eadem pag. 2. post Not. Occasio belli contra
Rudovicum: Rorgius Marchio Dhae Ludicra Juvenum
Regem advocavit.

Wasu fleximorum, in eam perfidiam inductus, Au-
dovicus Rex, ut Berhamum, Canarium, pacis causa
dem nimum ad Tatam interfici jurerit, Anu
vestigia cadis eatarent, piscina iniecerit. Hoc ul-
timum Suliman suscepit hanc expeditionem. Hae de-
gatione

gatione tamen Suliman, pacem
Proposuit Hungari; p'p'ia
Tunc Belgradum expugnavit
partem Moldavia et Valac
multo pacem offerit; sed
naribus obtinuit ad Turcas
nam hoc bellum Turcicum
pag. 2. post Not. ando
parat: mox clade Otho ha
scitur, Regina collectis v
Bosonium fugit tandem
gic; Provincias Annis 93
pag. 2. Not. Rex
Ludovicus magis ad famam
pantum conditionum in
scit, inquit pag. Non est
congrui audit: et non est
laude querit, ubi temeris
infamie dedec.
pag. 2. post Not. De
pugna tribus horis sole ad
stugati. J. Janos fu- vit
cecidit Equites 1000:
Mortem Regis prodigia
prodigium eaq; accessit sp
portam, colloquium Regis
lachis Rex p'p'ia
Regem Anna movet; tale
vincet, testiculis vacando
plecti; eo quod in exercitu
perent. A. e. 1671.
pag. 12. ante Not: Poly
dictum est in Proverbis:
Hinc odia; p'p'ia Prop
garia:
Eadem pag. 13. post ca
dam venit. Polymamus a
el p'p'ia s'is: s'is in qua
supra W. hominum Myriar

gatione tamen Suliman, hanc solum Quasitionem
 proposuerat Hungari: pacem, aut bellum eligerent:
 Tunc Belgradum expugnauit Suliman, et Magnam
 partem Moldavia et Valachia aufert & Ludovicus tandem
 ultro pacem offert; sed Rex regator, violat foederis
 Naribus, obscuris, ad Turcas remittit, Tum exortum est
 n. Ann. hoc bellum Turcicum.

Cap. 3. post Not. Ludovicus, Dux, Turcas se
 parat: mox clade Mohathiana accepta Buda se
 scit, Regina collectis Vasis et Preciosa suppellectile
 Bosonium fugit tandem ad Carplum. Viadit, et Mel-
 gicis, Provincia, Armis, 33 bus, Praefuit.

Cap. 4. Not. Rex Castra sua cum Tomores iungit:
 Ludovicus magis ad famam temeritatis, quasi ad ap-
 paratum conditiorum int, contra Solimannum pro-
 scit, inquit Sary. Non est fortis, censendus, qui
 congrui audeat: et non est sapiens, qui fortitudinis
 laude quat, ubi temeritas cum cauto conjungit
 infamia dedec.

Cap. 12. post Not. Descriptio pugnae: Duravit haec
 pugna tribus horis, sole ad occasum vergente, die 29.
 Augusti. R. Janos Fo-vetele Nagjan.
 Ceciderunt Equites, 1000: pedite, vero 12000.
 Mortem Regis, prodigia antecesserunt, totum, et ipse
 prodigium egerit. Accessit spectrum ad Arca, Budaensis
 portam, colloquium Regis, exortens, quod mox evanuit.
 lachis, Rex Tridentinus, contra Cimibetum Longob.
 Regem arma morsuq; tale votum nuncupavit, quod si
 vinceret, testiculi, sacerdotum puterum quendam im-
 pleset; eo quod in exercitu Cimibeti, multi Clerici
 fernerent. A. e. 691.

Cap. 13. ante Not: Polymannus, Buda venit. Tunc
 dictum est in Proverbis: Ser tada Confilia, per in
 tetra odia; per propria commoda; perit Am-
 garia:

Eadem pag. 13. post eand. Not: Polymannus, Buda
 venit. Polymannus a' Tista, y. Duna mellijerit
 el p'ustitta' Gyris; in qua lamiera dienu' p'rupe
 supra 20. hominum Myriades.

Eadem

60 exempla
 in Historia
 ad eg. Namai
 Typogra. max
 retter vult.

stare. S. H.
 Rodjana & gl.
 Avianae Austria
 Mikes, Kelemen,
 Beldi, pedig
 moros Thamas,
 ki Galmit. De
 mdegat; S. Beldi
 "oro" fogzag,
 le'varebe melo
 Or. Nagjan. 1678.

Notationes

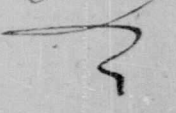
manni, ad
 onem Historie
hlea.

opus operis: V.
 mie Regis: Ma.
 hi, Regia Na.
 ter Vladislai Juli
 Mater Ludovicum

Belgradum de.
 hani Regis Polonia

ratio belli contra
 ludicra juvenum

am inductu, An.
 urium, pacis causa
 junerit, An
 cerit. Hoc ul.
 ditionem. Hae de
 gatione

Eadem pag. 17. ante Not. Napoli Buda actiones. Solymanus, Regnum Hungariae non occupavit, cum facile possit: forte judicavit, citum Regnum cito plerumque amitti.

Pag. 17. post Not. Corpus Regis Ludovici Albani Regalem inferitur. Hic Ludovici Armiger natione Bohemus erat, qua notaverat locum, ubi equi Regis respinat erat unicum lege. deperit et Corpus, hoc post dies deni mensis.

Pag. 38. post Not. Johannes, Rea in Boloniam transit. In Aerea dum Johannes, Rea in Polonia agebat. Ferdinandus, Transylvaniam per Alexium Bellen administrabat.

Tunc die 18. Febr. An. 1529. Cibinis proscripti Monachi.

Pag. 54. post Not. Jaurinum a Duce de. Hic, tempore, rebus, Valentinus, Torsor, Comes, Comitatus, Hungar de. sub Ponte, Kösdög et Vienna. Frequenter, in Castro Solymani incursum, faciens, tandem capitur, et in tentorium Solymani deducitur; ubi haec ad deum Solyman: scio ante me timueris, sed ego et Constantinopoli cum ex rem te, cum fornicari. Mortuus, et in captivitate. Hic enim navit reformati Debrezinum per Valentinum Sapa Debrezinum.

Pag. 118. post Not. Laequis Regis. Infanti Johanni, dum sacro fonte abluitus, Coronam imponunt proce, res, indito etiam Stephani nomine, et Renovare per Sau, Atisimi nomine, memoria, qui hoc Regnum feliciter, virtute et Religione imbuesat. Vulgo tandem Johannes et vocatus.

Pag. 185. post Not. Ab Achmete de. Tanta tunc vilitas captivorum fuit inter Turcas, et miles, nuo modico farinae, aut hordei, aut hemina Melli, butyri ve venderetur.

Pag. 274. post Not. Milites, Karacsani de. Valentinus, Stelloperus, Pastor Agricensis, eo quod in ve, te ratorem et impostorem. Tunc Charatondium Divuli, enjem graviter invehetur pro Concione, ab Agricensi populo ecclesia causatus et.

Nomen hujus Imperatoris, erat: Göts Sallo.

Pag. 284. post Not. Discursus Ordinum de. Princeps Stephanus, Balthori natus, et Anno 1533. Pater epi, ad Varnam perierat. Adolescentiam in Aula Ferdinandi i. Maturiores etatem in bellis, Hungaria Civilibus, trans igit. Impositus, Johannis, L. ad Milicemilianum II. et Ferdinandum legationibus, functus.

Bethlen Juratus.

Georgius Drachon
que ecclesie se tridentum
quificat. et Autographo, quod
lancere Hungarica posuerit
Communicavit et

Spectabili et illustri
de Nacard, Regni Hungariae
et locum tenenti sacratissimo
Domino. A Datone michi
solendissimo.

Spectabili, et illustri
Datone michi Summa
salutem & servitium meum
Jam tandem, Deo Opt
sine maxima itineris, longe
tridentum appulimus. Et
bar ites etiam ad Secas
tinuando, ita perficere,
per Caesarem elajetatem
Damarii presentis, elensis
extrema hanc incommoda
prae stare minime par
alienti hyemem rigidissimam
alibi vero, tridentum et
resolutus, reperi, que et
sertim propter cursum
Veni nihilominus
quia in ipsa speculatione
cili die, qua plur 18.
per, quo tunc Illustri
alii patres Concilio, in